

ontwerpbesluit groenjobs en minawerkers

**Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering
houdende toekenning van compensatie aan
verschillende actoren en aan gemeenten voor
milieugerelateerde taken, uitgevoerd door
doelgroepwerknemers**

Datum van goedkeuring	20 februari 2014
Volgnummer	2014 009
Coördinator + e-mailadres	Anke Geeraerts, anke.geeraerts@minaraad.be
Co-auteur + e-mailadres	Jan Verheeke, jan.verheeke@minaraad.be

Minister Joke Schauvliege
Vlaams minister van Leefmilieu, Na-
tuur en Cultuur
Kabinet Schauvliege
Koolstraat 35
1000 Brussel

Datum **20 februari 2014**

Uw referentie **K37-2013-1220-273**

Onze referentie **02/2014/200**

Betreft **Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende toe-
kenning van compensatie aan verschillende actoren en aan
gemeenten voor milieugerelateerde taken, uitgevoerd door
doelgroepwerknemers**

Mevrouw de minister,

- [1] Met deze brief stelt de Minaraad u haar advies voor over het ontwerpbe-
sluit van de Vlaamse Regering houdende toekenning van compensatie aan
verschillende actoren en aan gemeenten voor milieugerelateerde taken,
uitgevoerd door doelgroepwerknemers (verder: “ontwerpbesluit groenjobs
en minawerkers”). Dit briefadvies wordt u toegezonden naar aanleiding van
uw adviesvraag van 20 december 2013.
- [2] Het statuut van “groenjobs” sluit aan bij het milieubeleidsplan en is geba-
seerd op het subsidiebesluit van de Vlaamse Regering van 23 oktober
2003. De minawerkers passen binnen de samenwerkingsovereenkomst die
het lokaal leefmilieu- en natuurbeleid ondersteunt. De aanleiding voor het
herzien van deze statuten, is het aflopen van de samenwerkingsovereen-
komst eind 2013 (VR2013 2012 DOC.1549/1bis) en van de financiering
van de groenjobs eind 2012 (zie ook parlementaire vraag 826 in de Com-
missie Leefmilieu – 2011-2012).
- [3] In het voorliggend ontwerpbesluit werd gekozen om de financiering van
beide statuten voort te zetten door harmonisatie in één ontwerpbesluit. De
(verlengde) subsidiëring van groenjobs en minawerkers (en dus daarbij het
voorliggend ontwerpbesluit) is zeker een meerwaarde zowel op gebied van

natuur en milieu, als op sociaal vlak¹. De specifieke kennis van de groenarbeiders is welkom bij gemeenten, voornamelijk nu aan gemeenten steeds meer specifieke milieutaken worden opgelegd². Een studie in opdracht van het Departement Leefmilieu³ toonde dan ook het positief effect van deze subsidies aan, voornamelijk op vrij nieuwe en/of specifieke vormen van beheer zoals pesticidevrij beheer, Harmonisch Park en Groenbeheer, bosbeheer en landinrichting. Bovendien gaven de gemeenten aan dat het wegvallen van deze subsidies de uitvoer van de milieutaken in gedrang zou brengen. Ook aan actoren worden bijkomende verplichtingen opgelegd, bijvoorbeeld betreffende instandhoudingsdoelstellingen, zodat alle beschikbare middelen en mankracht vereist zijn.

[4] Toch vindt de Raad dit een gemiste kans: De integratie tussen beide statuten en toewijzing aan één beleidsdomein, met name beleidsdomein leefmilieu, natuur en energie, zou immers de planlasten nog sterker verminderd hebben en de transparantie voor de gemeenten en overige actoren hebben bevorderd⁴.

[5] De Minaraad stelt vast dat het ontwerpbesluit voorziet in een vereenvoudigde procedure, vastgelegd in arts. 8-9. Door een contract-tijd/planningstermijn van 6 jaar voor gemeenten en 3 jaar voor actoren voorop te stellen, wordt gezorgd voor continuïteit in beleid en wordt de tewerkstellingszekerheid van de doelgroepwerknemers voor langere termijn gegarandeerd. Ook het verminderen van de rapporteringslast bij gemeenten volgens een planlastenbenadering⁵ is een goede ingreep, in lijn met de aanbevelingen in het Minaraad advies (2011|40) van 5 juli 2011 over het Witboek Interne Staatshervorming, deel samenwerkingsovereenkomst.

¹ In 2012 maakte de groenjobs en minawerkers ca. 2% uit van het totaal aantal doelgroepwerknemers in de in aanmerking komende statuten (beschutte werkplaats, sociale werkplaats en lokale diensteconomie (LDE)). Het departement WSE van de Vlaamse Overheid beschikt echter niet over gegevens wat betreft doorstroom, achtergrond, enz... van deze doelgroepwerknemers. Deze behoren immers tot verschillende tewerkstellingsprogramma's en kunnen niet gefilterd worden uit deze databases (pers. comm. WSE).

² Zie ook het handboek: "Ecologisch groenbeheer" (2009-2012) samengesteld door VOSEC in samenwerking de groenondernemingen sociale economie, Koepel Lokale Diensteconomie, SST en VLAB.

³ TRITEL (2012) in opdracht van LNE. Verbetervoorstellen voor subsidies van het beleidsdomein lne aan lokale overheden o.b.v. een integrale evaluatie.

⁴ TRITEL (2012) in opdracht van LNE. Verbetervoorstellen voor subsidies van het beleidsdomein lne aan lokale overheden o.b.v. een integrale evaluatie.

⁵ Decreet van 15 juli 2011 houdende vaststelling van de algemene regels waaronder in de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest periodieke plan- en rapporteringsverplichtingen aan lokale besturen kunnen worden opgelegd ("planlastendecreet").

- [6] De Minaraad vraagt wel om wat betreft de procedures de nodige flexibiliteit in te bouwen bij de opmaak van de modaliteiten met betrekking tot de inhoud van het werkplan en de evaluatie van het rapport nadien. Zo kunnen de betrokken organisaties flexibel blijven inspelen op onvoorziene kansen.
- [7] In het ontwerpbesluit wordt ook de financiering geharmoniseerd: voortaan is er nog slechts één bedrag per goedgekeurd takenpakket (art. 6, §1). Deze compensatie dekt niet de volledige loonkost: i.c. de compensatie wordt geschat op ca. 1/4e van de werkelijke loonkost zodat er cofinanciering moet voorzien worden door de gemeente en actoren (zie nota aan de Vlaamse Regering – VR2013 2012 DOC.1549/1bis). Artikel 6 van het ontwerpbesluit stelt verder in paragraaf 3 dat "*deze compensaties niet gecumuleerd kunnen worden met andere compensaties van de Vlaamse Overheid voor dezelfde taken*".
- [8] Groenjobs en Minawerkers worden ingezet voor het realiseren van beleidsdoelen, zoals instandhoudingsdoelstellingen. Het financieringsmodel moet dus op zulke wijze zijn opgesteld dat de gemeenten en actoren in staat zijn deze beleidsdoelen te realiseren. Dit betekent dat de grootte van de financiële compensatie in verhouding moet staan tot de werkelijke kost en dat de grootte-orde en type van cofinanciering binnen de mogelijkheden van de gemeenten/actor moet liggen.
- [9] In die zin, vraagt de Raad zich af of de grootte van de financiële compensatie voldoende is. Het ontwerpbesluit (art. 6, §1) voorziet een subsidie van 5.250 euro per takenpakket. Aangezien één takenpakket bestaat uit 600 uren, komt dit neer op 8,75 euro/uur. Dit is een daling in compensatie van 2,65euro⁶ ondanks de toename van de loonkost. De Minaraad beveelt aan om een realistische subsidie in verhouding met de werkelijke kost te voorzien. Concreet vraagt de Raad om de mate van financiële compensatie te evalueren rekening houdend met de normkost voor natuur- en bosbeheerconform het in opmaak zijnde kostenmodel (ANB).
- [10] De Minaraad stelt verder dat in bepaalde omstandigheden cumulatie van de financiële compensaties voor groenjobs met andere Vlaamse subsidies aanvaardbaar is⁷. Er mag echter in geen geval overfinanciering plaatsvinden.

⁶ Gegevens via Provincie Antwerpen gebaseerd op de aanvragen en toegewezen subsidies voor groenjobs van de Bosgroepen in 2013. In 2013 hebben de bosgroepen 8400 manuren aangevraagd bij groenjobs. De subsidie, of compensatie, bedroeg toen 95.800 euro.

⁷ Zie ook het Minaraad advies omtrent de toekomst van Bosgroepen en Regionale landschappen waarin gevraagd wordt voldoende middelen te voorzien zodat de taakstelling niet in het gedrang komt (advies 2013|27).

- [11] De Raad merkt op dat de voorwaarden voor financiële compensatie deels zijn overgenomen uit het oude Besluit Groenjobs⁸. Groenjobs kunnen volgens het ontwerpbesluit ingezet worden in (1) erkende reservaten, (2) reservaten waarvoor de erkenning nog niet afgerond is, (3) bossen waarin werkzaamheden worden uitgevoerd onder coördinatie van een Bosgroep en (4) terreinen die toegankelijk zijn voor het publiek. Wat punt 3 betreft, vraagt de Raad om het punt aan te vullen met de zinnende “of in het kader van een uitgebreid bosbeheerplan” . Wat lid 4 betreft, is volgens de Raad minstens een duidelijke definitie nodig coherent met de regels voor toegankelijkheid.
- [12] Als voorlaatste punt, presenteert de Minaraad nog enkele aanbevelingen omtrent de timing van het ontwerpbesluit. Gemeentelijke minawerkers werden geregeld in het milieuconvenant 2008-2013. In het Witboek Interne Staatshervorming (april 2011) werd reeds aangegeven dat het milieuconvenant niet hernieuwd zou worden. De deadline voor de aanvragen van de gemeenten voor de volgende zes jaar ligt momenteel vast op 1 maart 2014⁹, wat volgens de Raad (onrealistisch) snel is.
- [13] Ter illustratie, het ontwerpbesluit voorziet een nieuwe regeling voor de verdeling van de takenpakketten onder de gemeente. Positief hieraan is dat er onder de gemeenten een globale herverdeling gebeurt. Vele gemeenten hebben de voorgaande periodes immers jaar na jaar achter het net gevestigd. In theorie konden alle gemeenten samen een duizendtal VTE aanvragen, maar er was maar budget voor 260 VTE en er werd steeds de voorkeur gegeven aan gemeenten die al minawerkers hadden (continuïteit). De Raad vreest echter dat door het gebrek aan voorbereidingstijd en overgangsmaatregelen, een ondoordachte herverdeling zou kunnen leiden tot ontslagen bij de doelgroepwerknemers. Immers, gemeenten die in het verleden minawerkers hadden (meestal 2, 4 of 6 VTE), hebben nu slechts zekerheid over 1 VTE.
- [14] De Minaraad vraagt dan ook om met spoed werk te maken van de goedkeuring van het ontwerpbesluit, en hierover op een correcte, transparante manier te communiceren. Eventueel moet ook de deadline opnieuw bekeken worden in samenspraak met de betrokkenen.

⁸ Besluit van de Vlaamse Regering houdende toekenning van een subsidie aan uiteenlopende actoren voor natuur-, bos- en groenbeheer via groene, duurzame jobs toegankelijk voor doelgroepwerknemers van 24 oktober 2003.

⁹ Het ontwerpbesluit vermeldt in arts.8-9-12 dat gemeenten moeten intekenen voor 1 januari van het eerste jaar van de periode in kwestie; actoren moeten de planning indienen voor 1 juni van het jaar dat voorafgaat aan de subsidies. Voor de periode 2014-2019 gelden andere deadlines: het toetredingscontract moet getekend worden voor 1 maart 2014; voor actoren geldt dat de subsidies die in kader van het vorige besluit werden aangevraagd in 2013 (voor 1 oktober) van toepassing zijn.

- [15] De Raad vraagt tot slot een evaluatie van dit ontwerpbesluit binnen de zes jaar, waarbij afstemming met nieuwe regelgeving wordt bekeken, zonder echter de continuïteit van beleid (en de duurzame tewerkstelling van de doelgroepwerknemers) in het gedrag te brengen.

Hoogachtend,

Lieze Cloots,

Voorzitter SAR Minaraad